Bijlage 3 – Overzicht Europese sectorale regelgeving

Europese regelgeving en beleidsinitiatieven
Globaal onder te verdelen in zes thema's:
1. Algemene aanbestedingsregelgeving
2. Sectorale groene en sociale regelgeving
3. Geopolitieke regelgeving
4. Regelgeving op het gebied van digitalisering en monitoring
5. Overige regelgeving
6. Relevante beleidsinitiatieven

1. Algemene aanbestedingsregelgeving

De Europese aanbestedingsrichtlijnen zijn in de Aanbestedingswet 2012 geïmplementeerd en de Aanbestedingsrichtlijn defensie en veiligheid in de Aanbestedingswet op defensie- en veiligheidsgebied. Daarnaast is er ook Europese aanbestedingsregelgeving over rechtsbescherming, drempelbedragen, aankondigingsformulieren, het Uniform Europees Aanbestedingsdocument en CPV-codes.

1.a Aanbestedingskader

Richtlijn: defensie en veiligheid	Richtlijn 2009/81/EG
Richtlijn: gunnen overheidsopdrachten betreffende overheidsopdrachten voor werken, leveringen van goederen en het verrichten van diensten	Richtlijn 2014/24/EU
Richtlijn: gunnen opdrachten water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten	Richtlijn 2014/25/EU
Richtlijn: gunnen concessieopdrachten	Richtlijn 2014/23/EU

Nederland heeft deze richtlijnen geïmplementeerd in de Aanbestedingswet 2012 die op 1 juli 2016 in werking is getreden. De Richtlijn defensie en veiligheid is geïmplementeerd in de Aanbestedingswet op defensie- en veiligheidsgebied die op 1 februari 2013 in werking is getreden.

1.b Rechtsbescherming

De Europese rechtsbeschermingsrichtlijnen die van toepassing zijn bij aanbesteden van overheidsopdrachten zijn geïmplementeerd in hoofdstuk 4 van de Aanbestedingswet 2012.

Richtlijn rechtsbescherming leveringen en werken	Richtlijn 89/665/EEG
Richtlijn rechtsbescherming speciale sectoren	Richtlijn 92/13/EEG
Wijzigingsrichtlijn rechtsbescherming	Richtlijn 2007/66/EG

1.c Drempelbedragen

De Europese drempelbedragen worden iedere 2 jaar door middel van uitvoeringsverordeningen vastgesteld.

Delegatieverordening overheidsopdrachten	Verordening (EU) 2023/2495
Delegatieverordening concessieopdrachten	Verordening (EU) 2023/2497
Delegatieverordening speciale sectoren	Verordening (EU) 2023/2496
Delegatieverordening defensie en veiligheid	Verordening (EU) 2023/2510

1.d Aankondigingsformulieren

Uitvoeringsverordening: standaardformulieren voor bekendmaking van aankondigingen overheidsopdrachten (E-forms) - Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA)	Verordening (EU) 2019/1780
Uitvoeringsverordening: standaardformulieren voor de bekendmaking van aankondigingen overheidsopdrachten en aanpassingen inzake monitoring van CVD, groene en innovatieve overheidsopdrachten (E-forms)	Verordening (EU) 2022/2303
Uitvoeringsverordening: standaardformulieren voor bekendmaking van aankondigingen overheidsopdrachten en aanpassingen inzake monitoring van FSR/IPI en EED (E-forms)	Verordening (EU) 2023/2884

1.e CPV-codes

Commissieverordening betreffende de gemeenschappelijke woordenlijst overheidsopdrachten (Common Procurement Vocabulary)	Verordening (EG) 213/2008

2. Sectorale groene en sociale regelgeving

Een sectorale wet focust zich meestal op een bepaalde productgroep of een bepaald proces. Ook bevat een sectorale wet, naast verplichtingen voor de markt, regelmatig één of enkele bepalingen met verplichtingen voor overheidsopdrachten. Onderwerpen waarop deze regelgeving betrekking heeft zijn bijvoorbeeld het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen die het gevolg zijn van overheidsopdrachten en het met overheidsopdrachten stimuleren van duurzaamheid en een meer gelijkwaardige en inclusieve samenleving.

2.a Sectorale groene regelgeving

Richtlijn afvalstoffen	Richtlijn 2008/98/EG
Richtlijn energiezuinige gebouwen	Richtlijn 2010/31/EU
Ecolabel Verordening	Verordening (EG) 66/2010
Regeling bevordering schone wegvoertuigen	Richtlijn (EU) 2019/1161
Verordening betreffende de oprichting van een programma voor het milieu en klimaatactie	Verordening (EU) 2021/783
Richtlijn met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen (CSRD)	Richtlijn (EU) 2022/2464
Batterijverordening	Verordening (EU) 2023/1542
Verordening betreffende bindende jaarlijkse broeikasgasemissiereducties door lidstaten	Verordening (EU) 2023/857
Anti-ontbossingsverordening	Verordening (EU) 2023/1115
Richtlijn betreffende energie-efficiëntie (EED)	Richtlijn (EU) 2023/1791
Verordening betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen	Verordening (EU) 2023/1804
Richtlijn bevordering energie uit hernieuwbare bronnen (REDIII)	Richtlijn (EU) 2023/2413
Richtlijn inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid (CSDDD)	Richtlijn (EU) 2024/1760

2.b Sectorale sociale regelgeving

Richtlijn: minimumnormen inzake sancties en maatregelen tegen werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen	Richtlijn 2009/52/EG
Richtlijn betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties	Richtlijn 2011/7/EU
Richtlijn betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten	Richtlijn (EU) 2019/882
Richtlijn betreffende toereikende minimumlonen in de EU	Richtlijn (EU) 2022/2041
Richtlijn inzake het verbeteren van het genderevenwicht bij bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen en daarmee samenhangende maatregelen	Richtlijn (EU) 2022/2381
Richtlijn betreffende gelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijke of gelijkwaardige arbeid	Richtlijn (EU) 2023/970

3. Geopolitieke regelgeving

Aanbesteden kan ook een geopolitieke dimensie hebben. Wanneer derde landen Europese ondernemingen weren van hun markt of eigen ondernemingen subsidies (staatssteun) geven, kan

oneerlijke concurrentie bij Europese aanbestedingen ontstaan. Daarnaast kan de EU aanbesteding gebruiken als sanctie-instrument, bijvoorbeeld wanneer de EU het gerechtvaardigd vindt om economische druk uit te oefenen op een derde land.

Verordening handhaving van internationale handelsregels	Verordening (EU) 654/2014
Verordeningen en besluit betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren	Verordeningen (EU) 2022/576, (EU) 833/2014 en Besluit (GBVB) 2022/578
Verordening Instrument voor Internationale Overheidsopdrachten (IPI)	Verordening (EU) 2022/1031
Verordening buitenlandse subsidies (FSR)	Verordening (EU) 2022/2560
Uitvoeringsverordening betreffende buitenlandse subsidies die de interne markt verstoren	Verordening (EU) 2023/1441
Antidwang Verordening	Verordening (EU) 2023/2675

4. Regelgeving op het gebied van digitalisering en monitoring

Sommige regelgeving over de brede toepassing van ICT heeft ook impact op overheidsopdrachten. Ook is er regelgeving die specifiek ziet op de digitalisering van aanbestedingen. Daarnaast wordt de naleving van Europese aanbestedingsregels in toenemende mate digitaal gemonitord.

Richtlijn inzake elektronische facturering bij overheidsopdrachten	Richtlijn 2014/55/EU
Uitvoeringsbesluit betreffende de vaststelling van technische ICT-specificaties als referenties bij overheidsopdrachten	Richtlijn (EU) 2017/1358
Verordening tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing	Verordening(EU) 2018/1724
Verordening inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie	Verordening (EU) 2018/1999
Verordening inzake gemeenschappelijke bepalingen van verschillende EU-fondsen	Verordening (EU) 2021/1060
Richtlijn betreffende maatregelen voor een hoog gezamenlijk niveau van cyberbeveiliging in de Unie (NIS 2)	Richtlijn (EU) 2022/2555
Datagovernanceverordening	Verordening (EU) 2022/868
Chipsverordening (ECA)	Verordening (EU) 2023/1781

5. Overige regelgeving

Overige Europese regelgeving ziet onder andere op crisissituaties, zeevervoer, trein en weg en defensie.

5.a Crisissituaties

Verordening inzake ernstige grensoverschrijdende gezondheidsbedreigingen	Verordening (EU) 2022/2371
Verordening kader van maatregelen ter waarborging van de levering medische tegenmaatregelen in geval van een noodsituatie	Verordening (EU) 2022/2372

5.b Zeevervoer en vervoer per trein en weg

Verordening houdende toepassing van het beginsel van het vrij verrichten van diensten op het zeevervoer binnen de Lidstaten	Verordening (EEG) 3577/92
Verordening betreffende het openbaar personenvervoer per spoor en over de weg	Verordening EG 1370/2007

5.c Defensie

Verordening betreffende de ondersteuning van de productie van munitie	Verordening (EU) 2023/1525

Verordening: instrument versterking van de Europese defensie-industrie door middel van gemeenschappelijke aanbestedingen (EDIRPA)	Verordening (EU) 2023/2418

5.d Overige

Gedelegeerde verordening betreffende de vaststelling van een monitoring- en evaluatiekader voor het programma voor de interne markt	Verordening (EU) 2023/2445
Verordening tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit	Verordening (EU) 2021/241
Verordening: programma voor de interne markt, het concurrentievermogen van ondernemingen (inclusief kleine en middelgrote ondernemingen), planten en dieren, levensmiddelen en diervoeders, en Europese statistieken	Verordening (EU) 2021/690
Gedelegeerde verordening betreffende de vaststelling van een monitoring- en evaluatiekader voor het programma voor de interne markt	Verordening (EU) 2023/2445

6. Relevante beleidsinitiatieven

Mededeling: Naar een zo breed mogelijk gebruik van alternatieve brandstoffen – actieplan inzake infrastructuur voor alternatieve brandstoffen	Mededeling COM/2017/652 def.
Mededeling: Succesvolle overheidsopdrachten in en voor Europa	Mededeling COM/2017/572 def.
Aanbeveling betreffende professionalisering overheidsopdrachten - Ontwikkeling architectuur voor professionalisering overheidsopdrachten	Aanbeveling (EU) 2017/1805
Mededeling over een monitoringskader voor de circulaire economie	Mededeling COM/2018/29 def.
Mededeling: Een Europese strategie voor kunststoffen in een circulaire economie	Mededeling COM/2018/28 def.
Mededeling: De Europese Green Deal	Mededeling COM/2019/640 def.
Mededeling: Bescherming en herstel van bossen wereldwijd: de actie van de EU opvoeren	Mededeling COM/2019/352 def.
Mededeling: Richtsnoeren voor de deelname van inschrijvers en goederen uit derde landen aan de aanbestedingsmarkt van de EU	Mededeling C/2019/5494
Mededeling: Richtsnoeren betreffende gebruik van kader voor overheidsopdrachten in de door Covid-19-crisis veroorzaakte noodsituatie	Mededeling 2020/C 108 I/01
Mededeling: Een renovatiegolf voor Europa – groenere gebouwen, meer banen, hogere levenskwaliteit	Mededeling COM/2020/662 def.
Mededeling: Een Europese datastrategie	Mededeling COM/220/66 def.
Mededeling: Een Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020-2025	Mededeling COM/2020/152 def.
Mededeling: Een ambitieuzere klimaatdoelstelling voor Europa voor 2030: investeren in een klimaatneutrale toekomst voor ons allemaal	Mededeling COM/2020/562 def.
Mededeling: EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030	Mededeling COM/2020/380 def.
Mededeling: Een 'van boer tot bord'-strategie voor een eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem	Mededeling COM/2020/381 def.

Mededeling: Een nieuw actieplan voor een circulaire economie - Voor een schoner en concurrerender Europa	Mededeling COM/2020/98 def.
Mededeling: Sustainable Europe Investment Plan - European Green Deal Investment Plan	Mededeling COM/2020/21 def.
Mededeling: Strategie voor duurzame en slimme mobiliteit — Het Europees vervoer op het juiste spoor naar de toekomst	Mededeling COM/2020/789 def.
Mededeling: Actualisering van de nieuwe industriestrategie van 2020: een sterkere eengemaakte markt tot stand brengen voor het herstel van Europa	Mededeling COM/2021/350 def.
Mededeling: 'Fit for 55': het EU-klimaatstreefdoel voor 2030 bereiken op weg naar klimaatneutraliteit	Mededeling COM/2021/550 def.
Investeringsplan voor een duurzaam Europa – financiering van de Green Deal	Mededeling 2021/C 415/04
Mededeling: Het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten	Mededeling COM/2021/102 def.
Mededeling: Bouwen aan een economie die werkt voor de mensen: een actieplan voor de sociale economie	Mededeling COM/2021/778 def.
Aanbeveling: Over 'energie-efficiëntie eerst: van beginselen tot praktijk — Richtsnoeren en voorbeelden voor de toepassing ervan in de besluitvorming in de energiesector en daarbuiten	Aanbeveling (EU) 2021/1749
Aanbeveling: inzake het garanderen van een rechtvaardige transitie naar klimaatneutraliteit	Mededeling 2022/C 243/04
Mededeling: RePowerEU	Mededeling COM/2022/230 def.
Mededeling: Van duurzame producten de norm maken	Mededeling COM/2022/140 def.
Mededeling: EU-strategie voor duurzaam en circulair textiel	Mededeling COM/2022/141 def.
Mededeling: Overheidsopdrachten: een dataruimte voor efficiëntere overheidsuitgaven, meer datagestuurde beleidsvorming en betere toegang tot aanbestedingen voor kleine en middelgrote ondernemingen	Mededeling 2023/C 98 I/01
Voorstel voor aanbeveling: over de ontwikkeling van voorwaarden voor een kader voor de sociale economie	Mededeling COM/2023/316 def.
Mededeling: Steunpakket voor kleine en middelgrote ondernemingen	Mededeling COM/2023/535 def.
Mededeling: Europees actieplan voor windenergie	Mededeling COM/2023/669 def.
Mededeling: Onze toekomst veiligstellen - De klimaatdoelstelling voor Europa voor 2040 en de weg naar klimaatneutraliteit tegen 2050 met het oog op de totstandbrenging van een duurzame, rechtvaardige en welvarende samenleving	Mededeling COM/2024/63 def.